

Gıda Maddeleri Fiatları Çok Sıkı Kontrol Edilecek

Belediyelerin bu vazifeyi daha esaslı bir şekilde yapmaları için yeni tedbirler alındı

ZORLA İŞÇİ!

Almanya niçin bunu yapıyor?

Anlaşıyor ki Almanya artık bir müstakil Fransa tanımıyor. Fransayı şimdi den nizam altına almış bulunmanın hâkimiyetine alıştırmak ve Fransız benliğine bunu kabul ettirmek istiyor.

Yazan: ŞÜKRÜ AHMED

Fransadan, Almanyada çalıştırılmak üzere müteahhas işçi istemesi yolundaki talep bütün hummasını muhafaza ediyor. Hemen hemen Sovyet Rusya cephesindeki harpten sonra günün bütün dünyayı meşgul eden hâdisesi budur. Fransada Almanyaya gitmek için yer yer mukave-metler devam ediyor. Laval'in tavsiyesi ve vatandaşların ikazı henüz tam tesirini göstermiş değildir. Fakat, bu davada Almanlar sonuna kadar ısrar ve ıca-bında cebbriyet göstercekleri de gözden kaçmıyor.

— Almanya bunu niçin böyle yapıyor?

Bizim anlayışımıza göre bunun iki sebebi vardır:

1 — Alman fabrikalarındaki işçiler asker edilmişlerdir. Hal-buki, bilhassa Amerikan sanayinin harbe müdahalesinden sonra Alman fabrikalarının durmaksızın çalışması lazımdır.

2 — Almanya - kendi bakı-mından - Avrupayı tehdit eden muazzam bir Bolşevik kuvvetini imha etmek için edilmektedir. Bu vazife yalnız Almanların değil, bütün Avrupalılarındır.

Almanlara göre, her iki sebeple de Fransanın Almanyaya yardım etmesi şarttır. Herşeyin başında anlaşılıyor ki, Almanya artık müstakil bir Fransa tanımamaktadır. Fransayı şimdiden nizam altına almış bulunmanın hâkimiyetine alıştırmak ve Fransız benliğine bunu kabul ettirmek istiyor. Bu kabulü tabiki safhaya koyarken de Avrupa birliği içinde Fransanın da Bolşevikliği imha gayreti ile vazifeli olduğunu kendi payına benimsemiş bulunuyor. Buna nazaran, Almanya nazarında Slo-vakya ile Fransa, Çekya ile Fransa, Polonya ile Fransa arasında bir fark gözetmek mümkün değildir. Binaenaleyh, Almanyanın Avrupa birliği planı ve yeni nizamı içinde Fransa da Alman harp gayretinin emrinde kendisine diğer hizmetleri yapmakla mükelleftir. Esasen Laval bu politika temsil etmek üzere iş başına gelmiştir. Dar-lan bu düşünceden daha başka türlü bir telekkül safhasına sahip bulunmadığı Devlet Reisliği Muaviniğinden iken muhtelif ves'lelerle isbat etmiştir.

Bütün bu mukame ve görüş zaviyesi sistemi içinde Almanya kendisini haklı bulmakta, haklı görmektedir. Sanayinin muhtaç bulunduğu işçiyi Fransadan istemek ve aynı zamanda mu-

Ticaret Vekâleti vilâyetlere mühim bir tamim gönderdi

Bütün Belediyeler iş birliği yaparak fiatları birbirine bildirecek ve kontrolü bilhassa gıda, giyim ve yakacak maddeleri üzerinde toplayacak

Ankara, 21 (İkdam Muhabirinden) — Ticaret Vekâleti vilâyetlere bugün mühim bir tamim yollamıştır.

371 sayılı koordinasyon kararıyla mülgâ fiyat mürakabe komisyonları vazife ve salâhiyetleri belediye encümenlerine devredilmiş ve belediyeler fiyat mürakabe ve ihtikârla mücadele işleri ile tanzif edilmişlerdir.

Belediyelerin millî korunma kanunu ve koordinasyon kararı ile kendilerine verilen salâhiyetleri kullanmadıkları ve fiyat mürakabe ve ihtikârla mücadele işlerinde lüzumlu hassasiyet ve takibi göstermedikleri-

ni gören Ticaret Vekâleti, günün çok mühim olan bu vazifelerinin ehemmiyeti telâkki edilmemesi ve başarılmaması valiliklerden ve belediye reisliklerinden istemiştir. Valiyelere ve belediye reislerine ve bil-gi için de vekâletlere, umumî müftisliklere, mütaka ticaret müdürliklerine, ofislere, birlikler umumî kâtipliklerine, ticaret ve sanayi odalarına ve borsa-lara gönderilen bu tamimde bilhassa aşağıdaki hususlar üzerinde durulmuştur.

1 — Bir kısım gıda maddelerine tatbik edilen el koymalar ve fiyat mürakabe komisyonla-

zınca tesbit edilen fiyatlar kaldırılmıştır. Fakat, bu asla, fiyat hareketlerinin kontrolsüz bırakılacağı ve makul sebebe müstenit olmaksızın fiyat yükseltilmesinin kabul edileceği manasında değildir. Normal zamanlarda bile zaruri ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını makul hadde tutmakla vazifedar olan beledi-

(Devamı 3 üncü sahifede)

AMERİKADA MÜŞAHEDELER

Kayzerin Gemi Tezgâhlarında

Amerikan tersaneleri şimdi günde denize üç gemi indiriyor; bu son had değildir

Yazan: ABİDİN DAVER

Newyork 20 (Telsizle) — Şikagoda Pasifik Okyanusu kıyısına kadar olan 2200 mil 3 gece ve 2 günde rahat bir tren yolculuğu içinde geçirdik. Çam ormanları arasında geçerek ve geniş nehirleri muazzam demir köprülerden aşarak garp sahile geldik. Hemen Kayzerin gemi tezgâhlarını görmeye gittik. Yollar fabrikalarda iş başına giden işçi otobüsleri ve kocaman otobüslerle dolu idi. Müdüriyet odasında üç fabrikanın kuruluş tarihini ilk gününden itibaren fotoğraflar üzerinden takip ettik. Gerek fabrikaların ve tezgâh-

ların kuruluşu, gerekse vapurların yapılışı görülmemiş bir sürat rekorudur. Herşey yıldırım harbi hızı ile yapılmıştır. 1941 Şubatında nehir kenarında bir bataklık görüyordunuz. Mart başında işe başlıyorlar. Nehri tarıyor, bataklığı kurutuyor, karanın içine doğru gemileri ikmal

(Devamı 4 üncü sayfa)

SÖZ İSTİYORUZ

Millî İktisat politikası

Halk, şu hesaplamaştır. On kuruşta alınan kuru fasulye doksan, kırk kuruşta alınan zeytin yağı iki yüz, dört kuruşta alınan kömür on dört, on beşe alınan mercimek yüz, beş liraya alınan papuç yirmi lira olmuştur.

Meselenin, halk psikolojisine garip gelen tarafı, bu yükselişin bir hadit tamamlanma olmasındır. Halk en deri ekonomîk nazariyelerle boy ölçüşecek üstün tavırlar plan bu seziş ile yaklaşılan kıyı kaygı ile bekliyor.

Odan ne olacak, kömür ne olacak?.. Yiyecek pahalı, bir kaç ay sonra ne olacak? Hal-luk bunların ucuzlayacağını müjdelere ne kadar sevinecekse, ne kadar yükseltebilecekleri şimdiden söyleyebilirsek -bu rakamlar ne kadar yüksek dahi olsa- o kadar memnun olacaklar.

Günlük hayatta sürpriz kötü şeydir. Tabiatın her sürpriz beklemeliğimize göre, hâdiseler hâkim bir millî fiyat politikası, pekkâ bu suallerin cevabını verebilir

EKMEK DARLIĞI

Üç sebep var: 1 - Ofis unu azalttı
2 - Mülhakattan ekmek isteği
3 - Fırıncıların un saklaması

Dün fırınlarda ekmek bulunamamış ve halk geç vakitlere kadar fırın önlerinde bekleyerek ekmek kalmaya çalışmışlardır. Azar azar çıkarılan ekmekler de binbir müşkülât içinde itişip kakışarak alınabilmiştir. Fırıncıların önünde polis memurları bulunmasına rağmen halk ekmek alırken sıra usulünü tatbik edememiş ve bu yüzden de ekmek alma kışkılığı bir kat daha artmıştır.

Belediye İktisat Müdürlüğünden verilen malûmata göre ekmek azlığının sebebi şudur:

Evvelce Toprak Mahsulleri Ofisinin fırınlara verdiği un miktarı günde 3185 çuval bulmaktadı. Bu miktar un İstanbul halkının ihtiyacına bol bol kâfi

Cephelerden resimler: Japonlara karşı savaşta butunan orduların takviyesi için teğiz edilmiş Amerikan orduları Yeni Ginede karaya çıkarılıyor.

ŞARK CEPHESİNDE

Sovyetler volga ile Don arasında Dün taarruza geçtiler

Mazdok kesiminde bazı yerlerin alındığı bildiriliyor - Almanlar da Kafkas-yada havalardan şikâyetçi

Moskova, 21 (A.A.) — Sovyet traktörleri, Almanyaya Stalingrad fabrikalar mahallesinde toplu bir halde yaptıkları iki hücumu püskürtmüşlerdir. Bu suretle Almanların yeniden taarruza başladıkları ilk hafta bitmiş ve taarruz tekrar alın kalmıştır. Almanlar, son derece ağır kayıplara uğramışlardır. Esirler, şu günlerde bazı tümenlerin mevduatının yüzde 70 ini kaybettiklerini söylüyorlar. Rusların son yedi gün zarfında yaptıkları üç yegâne geri-lernen hareketi pazar günü kendile-rinin de bildirdikleri gibi bir ada-lık ev kaybetmelerinden ibaretir. Kızıl ordu Mazdok bölgeinde, Kaf-kasya doğusunda üstünlüğü ele geçirdiği ve bir gece hücumla mes-kûn bir mahalli işgal ettiği almanları çok yakından takip ederek onları diğer bir stratejik mevziden çıkardığı

(Devamı 3 üncü sahifede)

MAREŞAL SMUTSUN NUTKU

Almanya ve Japonya için felâket alâimi artık belirmiştir

C. Afrika Başvekili, sahnenin son taarruz safhası için hazır oluğunu söyledi

Londra, 21 (Radyo) — Cenebi Afrika Başvekili Mareşal Smuts bugün Lordlar Kamarası ile Avam Kamarası arasında yaptığı müsterek tarihi toplantıda mühim bir nutuk söylemiştir. Toplantının nerede ve saat kaçta yapıldığı bildirilmemiş de Smuts'un nutku plâkara alınmış ve radyo ile dünyaya yayılmıştır. Mareşal Smuts taarruza geçmek zamanı geldiği zaman fazla hazırlık yapmamam ve bu suretle ele geçirilen fırsatın kaçırılmaması bir delilik olacağını, sahnenin son taarruz safhası için hazır olduğunu söylemiş ve denmiştir ki:

Müttefiklerin Rusyaya yaptıkları yardım mahiyeti ne olursa olsun bu yardımın bütün imkânlar nisbetinde ve mümkün olan sür'atle yapılması lazımdır. Rusya müsterek yükün ken-

disine isabet eden kısmından fazlasını taşımaktadır.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Günün içinden..

Pratik çare?

Yazan: HAYRİ MUHİDDİN

Bazılarımız hâdiselerin bir hokkabaz değneği ile idare edilebileceğine inanıyorlar. Bu düşünüş itiyadında olanlarımız her hastaya hintyağı veren bir doktordan farkıdır. Meselâ, vurgunculuk gibi kördüğüm kumkuması olan gayet karışık bir meseleyi mi halledemiyorsunuz? Tek pratik çaresi şudur: — İdam!

— Şeker meselesi mi çatallaştı? Tek pratik tedbire başvurmamak yeter. Meselâ, hükümet pancar ekimini inhisarına alır, birkaç milyonluk toprağı kendi eker, olur biter!

Bu düşünüş tarzına göre herşeyin mutlaka pratik bir çaresi vardır. O çareyi bulup yaptığını, en büyük firtınalar süit li-

Günün Tonkileri

Lüksü sınırlandırma maz mıyız?

Selâmi İzzet SEDES

Her çağda yoksulun yanında varlıklı, açın yanında tok, sürünen yanında uçan yaşamıştır; hiçbir zaman beş parmak bir olmamıştır; sosyete, insanoğlu yeryüzünde kendini gösterdi göstereli, dalgalandıktan kendini alamamıştır. Ancak maddi ve manevi seviye farklarının vücutta getirdiği dalgalar her çağda sosyetenin dengini bozmamış, ahenksizlik hayat şartları içinde bir ahenk yaratmıştır.

Bugün cinhanın ahenksizliğinden kuvvet bulan hayat şartları, sosyetenin dengini bozuyor ve seviye farklarının vücutta getirdiği dalgalar artık ahenk yaratamıyor.

Lüks; kaburgaları altın, kol ve bacak kemikleri gümüşten bir heyulâ gibi plâtin tırpan ile varlıkların kesimini, yoksulların sınırlarını köklerinden buduyor.

Bugünkü yoksulların dünün varlıklı insanları olduklarını, bugünün şartları ile, hiçbir suçları yokken yoksul duruma düştüklerini gözönüne getirirsek LÜKS'ün altın kaburgalarını, gümüş kol ve bacaklarını, plâtin tırpanı kırmamız lazımdır geldiğini itiraf ederiz.

Bugün devlet vatandaşın bir lokma ekmeğini temine uğraşırken büyük şehirler lokantalarında yalnız «kuş süti»nü eksik olmasın, devlet vatandaşın ucuz ayakta tedarikinin çarelerini ararken büyük şehir mağazalarının çeşitli köşelerinde deri ile harıl harıl işlemleri tabii düzeni bozan, hoş görülemeyecek şeylerdir.

Bunun için, hiç değilse lüksün sınırlandırılmaz mıyız? diyoruz.

Hastahanelerin Bombalanması

Almanlar Cenevre mukavelesini artık hesaba katmıyor

Berlin, 21 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı bildiriyor:

20 ilkteşinde, gündüz İngiliz av - bomba uçakları, şimalî Afrika cephesinde, gözüktür bir surette kızılhaç işareti bulunan bir Alman hastahane merkezine

(Devamı 3 üncü sahifede)

Şili hükûmeti istifa etti

Londra, 21 (A.A.) — Şili hükûmetinin istifa ettiği öğrenilmektedir

SULTAN REŞAT VE İTTİHATÇILAR

Yazan: ZİYA ŞAKİR No. 32

Diye mırıldandı ve durduğu yerde titremesi, artık gözle görülecek derecede bir ispazmoz halini aldı.

Sultan Hamit, herhalde onun bu halini acımış olacak ki, yavaş yavaş geri çekildi. Eski yerine geldi. Fakat, hiddetini kaybetmemiş olan bir sesle:

— Bana, senin gibi vezirin lüzumu yok... Çabuk, mühürümü ver.

Dedi.
İşte o anda, sanki Sait Paşanın başına bir yıldırım indi. Çünkü, sadrazamların daima üzerlerinde taşınmaları icap eden (mühür hümayun), yanında değildi. Sait Paşa, bu mühürü, daima evrak çantasında taşımaya adet edinmişti. Evrak çantası ise şu anda, saray kapıcılarının odasında bulunan uşağı, (Ahmet ağa)nın elinde idi.

Sait Paşa, fena halde kıvrandı: — Efendim! Mühür hümayunuzu mabeyn dairedesine, çantamın içinde bırakmıştım. Müsaade buyurunuz da gidip getiririm.

Diye yalvardı.

Sadrâzâmın bu sözleri Padişahı o kadar kızdırdı ki bir anda tekrar parladı. Daima elinde taşıdığı siyah abanoz bastonu, yanındaki koltuğun üzerine fırlattı. Derhal belindeki kılıftan küçük çapta (Simit Venson) rövelverini çıkararak Sait Paşanın üzerine atıldı.

— Ne demek, ne demek... Benim emanetimi üzerinde taşıyorsun ha?...
Diye bağırırken rövelveri, sadrazâmın başının üzerine uzattı.

Sait Paşa, artık bitmişti. Nerede ise, silah patlamadan can verecekti. Korkudan dışarı uğraması gözlerini, rövelvere çevirmişti. Fakat bu ölüm âletinin, başından bir karış yukarıda olduğunu görünce yüreğine biraz su serpildi. Sultan Hamidin kendisine kıymak niyetinde olmayıp sadece tehlide kalkıştığını hissetti.

Fakat bunu hissetmemiş gibi davranı. Güne, ölüme hazırlandı.

— Müsaade buyurun efendim... Çantayı getirsinler. Evvelâ zatı şahnenizin emaneti hümayununuza teslim edeyim. Ondan sonra, Cenabı Hakkin bende olan emanetini alınız.

Diye yalvarmaya başladı.

Sait Paşanın hissettiği gibi, Sultan Hamidin maksadı, son derecede korkak olı adam olan sadrazâmı tehdit etmekti - ecdadından bazıları gibi - adam öldürecek derecede sert düşünceli ve latı kalbli bir adam değildi.

Nitekim, rövelverimin tehdidi altında kıvrım kıvrım kıvrılan Sait Paşanın bu vaziyeti karşı-

sında derhal yumuşayıverdi. Rövelveri belindeki kılıfına koyarak kapıya doğru ilerledi. Kapıya açtı:

— Çabuk. Paşanın çantasını getirsinler.

Diye seslendi.
Çanta, getirildi. Sait Paşaya verildi. Elleri zangır zangır titreyen sadrazâm güçlükle çantayı açarak (mühür hümayun)u çıkardı. Sultan Hamide teslim etti.

Padişah, biraz yumuşamış olmakla beraber, hiddeti henüz geçmemişti. Bir taraftan asabi hareketlerle bir sigara yakıyordu. Diğer taraftan da, Sait Paşaya yan gözle bakıp başını hafif hafif sallıyarak söylenmesine devam ediyordu.

— Bu kadar ihşanlara, en'amlara garkettığım insanlar, bana ihanet etsinler. benim hayatıma kastylesinler, hâ... Yazıklar olsun. Yedirdiğim ekmeğin gözlerine dözlerine dursun... Sanki ben imha edeceksiniz, yerine başkasını geçireceksiniz de ne kazanacaksınız?.

(Daha var)

Kok kömürü yerine odun verilecek

Kok ve maden kömürü için halka şubatta verilecek kaydı ile beyanneme doldurulduğu görülmüştür. Halkın şikâyeti üzerine istiyenlerin beyannameleri Mahrukat Ofisine verilebilecek ve istiyenler kömür yerine odun alabileceklerdir.

Pamuk çekirdeği

Bu sene pamuk çekirdeği rekoltesi 12 milyon kilo olarak tesbit edilmiştir. Pamuk çekirdeği ihracının menedileceği haber verilmektedir.

Yeni pamuk yağı mahsulünden 15bin kilonun Mersinden İstanbul'a sevkedildiği, Akale cisi pamuk tohumunun yerinde 40 - 45, İstanbul'da teslim 115 - 117,5 kuruş olduğu da haber verilmektedir.

ÜÇÜK HABERLER

★ Karneler mukabilinde seker tevziatna dün başlanmıştır. Bu usulün muvakkat olduğu bildirilmektedir. Şeker şikâti müdürü alâkadarlarla temas etmek için Ankara'ya gittiği.

★ Havagazi tazyikinin azlığından şikâyetler yine çoğalmıştır. Bu ay içinde Vali Muavini Ahmet Kınlan başkanlığında bütün havagazi şirketleri müdürleri ile Belediye Makine Şubesi Müdürü ve fen müşaviri bir toplantı yaparak vaziyeti arz edeceklerdir.

ŞEHİR Davaları

Hazır ilâç!..

Doktorlarımızın hayat güçlüklerini hatırlamalarını bekleriz...

Bir hastanız var. Mali imkânlarınız elvermiyorsa dahi, büyük fedakârlıklara katılarak bir tap otağına baş vurursunuz. Doktor geliyor, bakiyor, nihayet kabızın ümitle garparak elinizde reçete eczahaneye koşuyorsunuz.

Aldığınız ilâçlardan mübaleğa etmiyoruz- hiç olmazsa dört te üçü müstahzar, yani hazır ilâçtır. Fakat hastanızın derdi ne olursa olsun bu böyledir.

Bu durumu izah için haura gelecek ilk cevap şudur: Tip, daimi bir gelişme halindedir. Doktorlarımız bu inkışafı adım adım takip etmek ve yeni buluşlardan, fennin yeni nimetlerinden hastalarını faydalandırmak vazifesindedirler. Bu itibarla, fiyatı ne olursa olsun bu hazır ilâçları kullanmak kadar tabii bir şey yoktur.

Bu cevap, gerçekten tatmin edicidir.

Fakat...
Fakat hastasına getirdiği doktora beş lira veren aile reisi için bütün iyi niyetlerine rağmen vaziyet başkadır. Hazır ilâç, ya pırlacak olana göre daima pahalıdır ve meselâ bir tübün veya şişenin içinde, bir hastayı iyileştirecek miktardan daha fazla bulunduğu için, fazla gelen miktar çok zaman kullanılmamaktadır. Bir köşede, yeni hastalar beklemektedir. Bir çok artan bu çeşit ilâçlar da, tenkiplerindeki hususiyetlerden dolayı, muayyen bir zaman sonra bozulmaktadır.

Şimdi hatıra, son bir sual geliyor: Acaba, çok pahalı olan ve çok zaman ihtiyaçtan fazla gelen bu müstahzarlar yerine ne tamamen olmasa bile aşağı yukarı aynı vazifeyi görebilecek daha ucuz ilâçlar verilemez mi?

Bu sualin cevabını ancak bir doktor verebilir ve bana bu satırları yazdın, işte bu suale aldığım müsbet cevap olmuştur.

O halde doktorlarımızdan, biraz daha çok zahmetle kattanmak ve biraz daha çok hafızatırları yazdın, işte bu suale bulunan müstahzar ilâçlar yerine daha ucuz olanların tercihi edilmesini istemek hakkımız değil midir?

Bir memleket hayat pahalılığına ve güçlüklerine karşı, an-

BU GÜN DE BU..

Çok doğru

Pazar meydanında keyfi gibi keseci de yerinde olan bir seyyar satıcı, domateslerini medhediyordu:

— Çiçeği burunda... Domates değil, gül goncası bunlar!.. Böylesi ancak bu yıl çıktı... Hepsi doğru; Domatesi, iki kuruşa alınıya alışıktırız bu mevsim 30 kuruşa aldığımız için bir gül goncası kadar nazlı ve aranılır oldu ve satıcının dediği gibi bu pahalılık ve yeni teşbihler ancak bu yıl çıktı.

Malını bu kadar doğru anlatan esnafın böyle insafsızca hayal olmak da, ucuzluk kadar rast olmuştur doğrusu...

Kendi kendine olacak

Mahrukat Ofisinin, memurlar ihtiyacı için daha on bin çeki oduna ihtiyacı olduğunu okuyan bir dost:

— Telâşlanmıyalım... Bu iş de oldu- dedi ve izah etti:

— Mahrukat Ofisinin otuz bin çeki odunu açıkta duruyor. Nasıl olsa bu bereketli yağmurlarda yüzde yirmi beş nisbetinde su alır. O da on bin çeki etmez mi? Biz İstanbullular ki, odunu, yüzde elli su olarak bulduğumuz gün kendimizi güneşin göbeğinde sanacak kadar kalender insanlarız!..

Çuvaldız

ADLİYE

KORİDORLARINDA

Evinde oturmeyen kadının değiştirdiği bir Ata sözü

Aç ayı oynamaz ama aç kadında evde durmuyor işte.. Koca ne yapsın?

Meşhur sözdür: «Aç ayı oynamaz!» derler.

Mahkemede, bir kadın bu sözü evirip çevirdi de:

— Aç kadın evde oturmaz!..

Şekline soktu.

Kocası, bu genç kadından şikâyetçi, kadın da ondan davacı!

Erkek:

— Bay hâkim, diyor, beni bırakıp annesinin evine gitti. Kendisini tekrar eve çağırdım gelmedi. Davet ettim, olmadı. Nahiye ettim dinlemedi!..

Hâkim, kadına:

— Bak kızım, kocan ne diyor.. Neden kocanla beraber oturmuyorsun?

— Nasıl oturayım bay hâkim.. Erkek olup da evden bakmıyor ki... Bir kocanın, korkuluk gibi eve gelip gitmesi iş bitmez ki... Kariya bakmak lâzım. Aç ayı oynamaz derler...

Aç kadın da evde oturmaz tabii. Üstelik bir de dayak... Alık zaten canına yetmişti. Adam akıllı bir de dayak aldı baba. Ben de evden kaçtım, annemin evine gittim...

— Niçin döğdün seni?

— Neden olacak.. Eve niçin yiyecek içecek getirmiyorsun, diye çıkıştı.. O bana, ben ona alışık. Üzerime atıldı, beni bir tem-z döğdü. Ben de alıp başımı annemin yanına gittim. Davacıym ondan...

Erkek:

cak bütün müessese ve fedlemlerle mücadele ederek muvaffak olur. Bu millî davada bütün da vazifesi vardır.

ŞEHİRLİ

Kasımpaşa cinayetinin muhakemesi

Çuvalcı Ali Rıza katil değil mi?

Dört gün evvel, Kasımpaşada değirmen arkasında gece yarısından sonra bir cinayet işlendiğini, çuvalcı Ali Rıza isminde birinin; Tevekkül motörü kapatan; Salih öldürdüğünü yazmıştık.

Polisde ve müddeiummûkâlede verdiği ifadelere suçu tamamen inkâr eden Ali Rıza, dün birinci ağı ceza mahkemesine verilmiştir. Ali Rıza, bundan evvel de bir kaç yaralamak vak'asından sabıkalıdır. Dünkü duruşmada da suçu tamamen inkâr ederek vak'ayı şöyle anlatmıştır:

— Bir çok yerde rakı içtikten sonra saat gece on iki oldu. İsmet isminde bir arkadaşımla Viyana birahanesine gittik. Bira-hanede Salih kaptan ile arkadaşlarını gördük, fakat, aramızda hiç bir şey geçmedi. Arkadaşım İsmet Beyoğlundan benden ayrıldı. Ben yalnız Kasımpaşaya indim.

Kasımpaşada Bedrettin karakolu civarında değirmen arkasından geçen bir karakol gördüm. Ne olduğunu farkedemedim. Biraz yürüdüm. Arkandan kafama sert bir şey vuruldu. Bir kaç kişi başıma üşüştü. Beni bir hayli dövdüler. Nihayet acı acı üç defa istimdat ettim. Beni dövenlerden birisi kolumdan tutup kaldırdı. Bu sırada polis geldi. Bizi karakola götürdüler. Ben vaziyeti anlattım. Komiser, beni dögenlerin ellerine kelepçe vurdu. Beni serbest bıraktı. Merkeze gönderdi. Sonra da müddeiummûki geldi. Ben kimseyi yaralamadım dedi.

Dosya içinde bulunan çeki maznuna gösterildi. Çekinin kendisine ait olmadığını söyledi. Tutulan zabıtlardan birinde, çekinin Ali Rızanın elinde bulunduğu yazılı idi.

Maznunun sorgusunu müteakip, şahitlerin ifadeleri dinlendi. Diğer şahitlerin istimai için duruşma başka güne bırakıldı.

On beş yıl hapse mahkûm oldu

Bir müddet evvel, Beşiktaşta, Mehmet isminde birisini, sevgili Zeliha adında bir kadınla düşüp kalktığı için öldürmekten suçlu Hacı Ahmedin duruşması dün 1 inci ağıceza mahkemesinde neticelenmiştir. Katil suçu sabit görülerek on beş sene hapse mahkûm edilmiştir.

Konservatuvarı tarihi Türk musikisi konserleri başlıyor

Konservatuvar tarafından ter tip edilmekte olan tarihi Türk musikisi konserlerinden birincisi 3 ilkince tarihinde verilecektir. Çoğun berri hazırlanmakta olan bu konserin geçen sene olduğu gibi büyük bir alâka ile beklenmektedir.

GÜNÜN Ansiklopedisi

Rudolf Hes

Sovyetler Birliğinin harp suçlusu sıfatıyla milletler arası bir mahkemeye vermesini istediği Rudolf Hes, bu hiç beldenilmeyen bir zamanda, kendi tayyaresiyle İngiltereye geçmeden önce Hitlerin muavini idi ve Führerin en çok itimad ettiği arkadaşlarındandı.

Hes; 919 da nasyonal sosyalizmi kurmadan önce Hitlerin dostu idi. Kendisi, kuvvetli bir teşkilatçı ve çok enerjik bir adam olarak tanınmıştır. 49 yaşındadır. Evlidir ve iki çocuğu vardır.

Hes, Sovyetlere karşı olan antikomintern paktı hazırlayanlardan birisidir. Nasyonal sosyalizmin gerçekleştirilmesini istediği davalara dair halk için ve mektepler için ayrı kitapları vardır. Nürembergde her yıl yapılan büyük parti kongresine Hes başkanlık ederdi. İngiltereye niçin geçmiş olduğu hâlâ münakaşa edilmekte ve bu için hakiki sını hâlâ meçhul bulunmaktadır.

(Daha var)

DIŞ POLİTİKA

Vişi'nin Nazik Durumu

İngiliz hava kuvvetlerinin Fransanın bilhassa işgal altındaki topraklarındaki endüstri tesislerini bombalamaları, günlük hadiseler arasına girmiştir. Büyük Britanyanın bu hareketini mazeret göstermek üzere ileri sürdüğü sebep şudur: «Alman harp gayretlerini baltalamak!..»

Hiçbir tarih hâdisesi, Fransa ile İngiltere arasında, müşterek bir mücadeleden sonra bu şekilde açılmasına benzer örnek veremez.

İlk temelleri 1890 da atılan «Mukaddes ittifak - Antant Kordiyal- den önce Fransa ve İngiltere; yüzlerce yıl süren ittifaklar ve harpler içinde karşılıklı mücadele devreleri geçirmişlerdi.

Aralarında Laval, Henri Bero, Andre Tardieu gibi fikir ve devlet adamları bulunan bir grup, bu tarihi hadiseleri misal getirerek, Fransa ile İngiltere arasında anlaşmanın ne kilitür, ne ekonomi, ne de jeo-politik bir esasa dayanmadığını, bu itibarla Fransanın ya orta Avrupa devletleri (Polonya, Çekoslovakya gibi) veyahut doğrudan doğruya Almanlarla bir yakınlık siyasetinin keudi millî menfaatlerine daha uygun olduğunu söylemişlerdir. Meselâ Bismark'nin dahi, Fransa ile bir anlaşmayı mümkün gördüğü söylenir.

Almanya Fransayı müteakke, imzalamaya mecbur ettikten sonra, bu görüşler, birer aktüel fikir olarak ortaya atılmıştır. Alman portpaganasının çok iyi faydalanmasını bildiği bu cereyan, yenilginin suçlularını aramak ruhu hâletinde olan Fransada, alın yazısından İngiltereyi mes'ul tutmak gibi bir fikir yaratmış ve bu görüş, gittikçe taraftar bulmuştur. İşte, Fransız genel düşüncesini daima gözünde tutmaya mecbur olan Vişi hükümetinin İngiltere ile politikasını düzenlemek durumu üzerinde çok tesir yapmaktadır.

Mersel-Kebir'de Fransız donanmasının en seçkin parçalarının batırılması, Röno otomobil fabrikalarının bombardmanı ve Paris banliyösünde yüzlerce Fransız hava taarruzuna kurban gittiği gibi hâdiseler, bu his ve fikir ayrılığını bir uçurum haline getirmek yolunu açmıştır.

Son olarak La Kröso fabrikalarının bombardmanı vaktâ Vişide yeni bir telliğ çıkarmasına sebep olmasaydı da, Fransız basını, Almanyaya karşı bir şeyler yapmayan İngilterenin masum ve müdafasız Fransadan intikam almakta olduğunu yazarak İngiltereyi insanlık ve ahlak dışı bir politika gütmekle suçlamışlardır. Bu görüşe, Vişinin organı olan gazeteler de ıstıkrak etmekte idiler.

Muhakkak olan bir şey varsa, o da, Vişi hükümetinin çok nazik bir durumda olduğudur. Bu naziklik, bilhassa, İngiltereye karşı olan siyasette göze çarpıyor. Fransa, Almanyanın istikbaline anjase olmak veya harbin sonu için yine İngiltere ile anlaşmak yolunda bir açık kapı bırakmak zorundadır. Hâdieler, Vişiyi bu iki taraftan birisine doğru çekip götürüyor. Mareşal Peten'in ktediği harbin neticesinin açıkça belirlenmesine kadar muvazenenin devamıdır: Ne o tarafa, ne bu tarafa... Fakat sürprizlerle dolu devrimizde bu muvazenenin böylece devamının hiçbir garantisi yoktur.

A. ŞEKİP

Üzüm satıcıları hararetlendi

Şehriniz üzüm piyasası çok istekli geymektedir. Buan, üzümün seker yerine kaim olacağına düşünmenin doğurduğu ragbetir. Evvelki gün olduğu gibi dün de kuru üzüm üzerinde İzmir ve İstanbulda tonlarla satışlar kaydedilmiştir.

Alâkadarlarca kuru üzümün ihracının kayıtlara bağlanması istenmektedir.

"IKDAM," in TEFRIKASINo. 13

AÇIL KAPIM, AÇIL!

Yazan:

Augostos MUR

Türkçeye çeviren:

Muammer ALATUR

— Hayır, artık dans dersini vermeyeceğim. Çünkü hususi sekreteri olacağım.

— O halde biz yine şahsi dostlar gibi buluşabiliriz demek! Eğer müsaade ederseniz.. Ben sizinle temasım hiç kaybetmek istemiyorum.

Fakat Elen başka şeyler düşünüyordu.

Otomobil Elenin oturduğu evin kapısına gelip durunca: — Sizden bir şey sormasını unuttum, dedi. Adresimi nasıl öğrendiniz?

Latimer bu suale karşı, barışını sallamakta ve gülmekle iktafa etti.

— 4 —

Elen Ştanhop o gece uyuyamadı. Çeşit çeşit düşünceler kafasının içinde uğulduyor, uyunmasına imkân bırakmıyordu.

Sebastiyen kendisini sekreter almak istiyordu. Daha iyi maaş

verecekti. Bu surede borcundan daha çabuk kurtulacaktı. Onun bu tefkifi hakikaten cazib bir şeydi.

Fakat bu sükun içindeki büyük dans akademisi binasında kendisine küçük bir apartman tahsis edilmesini mühim ve endişe verici bir mesele olarak düşünüyordu.

Latimere gelince, onun da esrarengiz halleri vaziyeti bütün karanlıklaştırıyordu.

Ertesi gün, yine talebesine dans dersleri verirken, zihni hep başka yerlerde idi. Kararını bildirmek için Sebastiyen ile karşılaşacağı dakikayı korku içinde bekleyiyordu.

Son talebesi de dersini alıp gittiği zaman, saatı altı buçuğu vurmuştu. Yalnız kalınca, zihnini toparlamaya çalıştı. Evet, bir şeylerden korkuyordu ama korkusunun sebebinin bir türlü çözülüp çıkarmıyordu.

Birden içini ferahlatan bir karar verdi. Hemen kalkıp evine gidecekti. Daha sükunette düşünecekti. Ertesi sabah kendisine daha hâkim olarak kararını peşrona bildirecekti.

Çıkınca derhal hazırlandı. Fakat birünun önünden geçerken, kapı birdenbire açıldı ve Nikola Bordonu yolunu kesti.

Sebastiyenin müdürü güler bir yüzle:

— Vay, mis Ştanhop dedi böyle nereye gidiyor. Patronun sizi beklediğini unuttunuz mu? Haydi, gidip kendisile görüşünüz.

Elen bütün arzusu hilâfına geriye döndü ve Pol Sebastiyenin daairesine doğru yürüdü.

Bordonun söylediği gibi, patron fihhakika kendisini bekliyordu.

Odaya girdiği zaman, Sebastiyen ayağa kalkarak, son derece sevimli bir tavırla kendisini

— O halde kabul ediniz. Ah, bilirsiniz, bu, hiç hatır ve hayale gelmiyen bir taliholacaktır.

— Bir talih mi olacak?

Fakat Latimer ayağa kalkmıştı. Genç kızın mantosunu tuttu:

— Geliniz Mis Ştanhop, sizi tekrar evinize götürüyem. Her halde yorulmuş olacaksınız.

Hesabı gördü. Her ikisi de kapıda bekleyen otomobile binmek için aşağıya indiler.

Elenin zihninde sorulacak yarım düzine kadar sual istifhamlaşmıştı.

Latimer niçin kendisini bu aşkına buraya getirmişti? Sebastiyene müteallik her meseleye gösterdiği alâka son derecede idi ve genç kız Latimerin bu adam hakkında daha birçok şeyler bildiğine kanaat basıl etmişti. Fakat asıl genç kızı hayrete düşüren şey, Sebastiyen'in telefoni kabul etmesi hususunda gösterdiği ısrardı. Bu ısrarın ve tavsiyenin manası ne olabilirdi.

Latimer sordu:

— Eğer yeni vazifeyi kabul ederseniz, artık dans dersleri vermeyeceksiniz öyle mi?

Otomobil Elenin oturduğu dar ve karanlık sokağa doğru sür'atle ilerliyordu.

SON HABERLER

Mısırdaki hava faaliyeti
gittikçe fazlalaşıyorTobruk limanındaki ticaret gemile-
rine muvaffakiyetle hücum edildi

Kahire, 21 (A.A.) — Orta sa-
hilin kuvvetleri müşterek tebliği:

Ağır ve orta büyüklükteki müte-
fak bomba uçakları Tobruk liman
tesislerinde limandaki ticaret gemile-
rine hücum etmişler, ve 19/20 ge-
ceci limandaki gemilere muhtelif
tanımlı isabetler kaydetmişlerdir.

Hafif bomba uçaklarımızla deniz
uçaklarımız Sidi Hani ve Elba ha-
va alanlarında yerde serpilli bulu-

nan uçaklar arasına bombalar isa-
bet ettirmişler ve yangınlar çıkarmış-
lardır.

Aynı gece torpil ve bomba uçak-
larımız Lampedusa yakınındaki ti-
icaret gemilerine taarruz etmişlerdir.
Atılan torpil bir petrol ve bir
ticaret gemisine isabet etmiş ve ağır
çapda bir bomba başka bir geminin
üstünde patlamıştır.

Dün bati cölünde hava faa-
liyeti geniş ölçüde olmuştur.

Ekmek darlığı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Daha civar kazaletindeki halkın
da elinde hâlâ ekmek karnesi
bulunmakta, onlar da şehre ge-
lererek ekmek almaktadırlar. Böy-
lelikle halkın günlük ihtiyacına
tekkabül edecek ekmek miktarı
daha fazla azalmış olmaktadır. Ama-
nın bazı firmaların da bu va-
ziyetten faydalanmaya kalkarak
kendilerine verilen unun bir
kısmını işlemektedir. Maama-
fih belediye bütün fırınları bir-
er ikiser memur göndermiş ve
fırınlara verilen unların tama-
mına pişirilmesini temin için
tedbirler almıştır.

Alakadamların bildirildiği gö-
re bu vaziyet bugün yarın ali-
nacak tedbirlere önlenecektir.

UCUZ EKMEK
BEYANNAMELERİ

Ucuz ekmek alacaklar için
hazırlanan beyannamelerin ve
karnelerin tevziine dün de
devam edilmiştir. Yalnız karneler
bu ayın 24 ünden sonra evlere
dağıtılmaya başlanacaktır. An-
karadan verilen bir emir üzeri-
ne halk ve memur karnelerinin
üzerlerine yazılacak yazının şekli
ve engi değişik olacaktır. Esas
itibarile halk için gr. memurlar
için yeşil renk kâğıt kabul edil-
miştir. Ayrıca gr. renk kâğıt ü-
zerine basılacak büyük karneler-
nin yazısı siyah, çocuk karneler-
nin yazısı menekşe rengi, a-
ğır işçi karnelerinin yazısı yeşil
renkte olacaktır. Halk karnesi
olan gr. kartlar da aynı esaslar
dahilinde tabedilecektir.

YENİ USUL İKİNCİTESİN
ORTALARINDA BAŞLIYACAK

Alakadamları Ankaradan gelen
haberlere göre halk ve memur-
lar için ayrı fiatlar üzerinden
ekmek verilmesine ay başından
itibaren başlanılabilecektir. An-
cak İkincitesinin ortalarına doğ-
ru Ticaret Vekâletinin yapacağı
bir tebliğ ile ekmek fiatları
halk ve memurlar için ayrı ayrı
olacak ve Belediye daimi emci-
menleri bu fiatları ilân edecek-
lerdir.

Von Papen Dün
Ankara'ya gitti

İstanbul, 21 (N. P. D.) — Al-
man Büyük Elçisi B. Von Pa-
pen bugün (dün) Trabzon'daki
yazlık ikametgâhını terk ederek
ekspresle Ankara'ya hareket et-
miştir.

Doktor
Diyor ki
2500 kalori!

Şiddetli ve çalışmakta olan bir or-
ta yaşlı insanın istediği kalori, gün-
de ortalama olarak 2500 kalordır.
Bunu, yine aynı yuktan, şöyle bir
genetik tenli eder:

600 gram nişasta veya 400 gram
gram şeker, 50 gram yağ, 250 gram
et...

Bu, çalışan adamın almaya
mühterak olduğu gıdadır. İs-
tirahat etmekte iken bir orta yaşlının
ise yemek listesi şudur:

20 gram azot, 300 gram karbon
ile 2500 gram suya tekkabül eden
150 gram et (veya iki yumurta) 300
— 400 gram ekmek, 60 gram yağ...

Tabi ki bu kadar ve heyebe göze ka-
rın içirmek başka, kalorisiz gıda al-
mak başkadır. Yemeklerimizi bu es-
asla göre hazırlayalım. Ve size bu
gıdaların tevsiye şudur: Bz, altı, hatı
redüktör vererek yumurta alıp
her gün iki tane yiyiniz. Faaliyet ha-
lunde yaşamak için şart olan kalorisiz
gıdalar olumsuz bunlar size kâim
edir.

MİLLÎ ŞEF

Münakalât Vekâ-
letinde bir müddet
meşgul oldular

Ankara, 21 (İkdam) — İstanbul'da
birinçden) — Millî Şef İsmet
İnönü bugün saat 12,30 da Mü-
nakalât Vekâletine tefir ede-
rek saat 13,30 a kadar kalmış-
lardır. Millî Şef, Münakalât
Vekili ve Vekâlet erkânı ta-
rafından karşılanmışlardır. Kendi-
lerine, münakalât işleri ha-
kında verilen izahatı din-
lemişlerdir.

ŞARK
Cephesinde

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

m haber veriyor.

STALINGRAD DÜŞMEZSE

Newyork, 21 (A.A.) Herad Trabu-
ne gazetesinde birbaşı Elliot alman-
ların Volga'da tutulmuşları için
Stalingrad ele geçirmeleri lâzım ge-
ldiğini, aksi takdirde don'a kadar
ve belki de Mayıs nçrine kadar
gerilemeleri kaç edeceğin yazmak-
tedir.

ALMAN RESMÎ TELGİ

Berlin, 21 (A.A.) — Alman ordula-
rı başkomutanlığının tebliği:

Dün devam eden fena hava Kaf-
kasya batısında çarpışmaları ehem-
miyetli surette etkileyecektir. Müsâ-
d olmaları şartlarına rağmen Al-
man kuvvetleri, hava kuvvetlerinin
yardımıyla, taarruzunu devam için ge-
rekli yeni toprak kazanmaları elde
etmişlerdir.

Stalingrad'da çarpışmalar devam et-
mektedir.

Sovyetler Volga ve Don nehrine
ri arasında şimdiden başlamak üze-
re taze piyade ve zırhlı kuvvetler
le şarjına taarruzlarına başlamış-
lardır. Bu taarruzlar cephenin ö-
nünde ermiş ve düşman ağır kayı-
lara uğramıştır.

İtalyan ve rumen kuvvetleri, Sov-
yetlerin Don nehrini geçmek için
yaptıkları teşebbüsleri önlemişler
ve düşmana ağır kayıplar verdin-
mişlerdir.

SOVYET FİLOSUNUN KAYIPLARI

Berlin, 21 (A.A.) — Azkeri bir
kaynakların bildirildiğine göre, Ka-
radenizdeki Sovyet filosu şimdiki
kadar Alman kuvvetlerinin taarru-
zu neticesinde bir kruvazör, 7 muh-
rib, bir torpido, iki denizaltı, 6 gam-
bot ve iki tırbin 40 seri hücumbotu
mayın taşıyıcı gemi ve seire kay-
betmiştir.

DÜNYA HARBİNİN
YENİ MESELELERİ
Rus - Alman harbi ve Japonya

Yazan: ALI KEMAL SUNMAN

Artık Almanların Rusyada te-
dafü vaziyete geçerek harbin
ağırlığını başka tarafa götü-
rmeyi düşündüklerini gösteren
alemler tabii araştırılmaktadır.
Mayıs başlangıcında Rusyanın
cenubunda yeniden girişilmiş
olan harekât beş ay zarfında ne-
relere kadar genişleyecek ge-
nişleştirecektir. Rusyanın askeri ke-
ce kuvveti ortadan kaldırılma-
dı. Bu takdirde Rusya mükâ-
lüm edeceğine devam ede-
bilecektir. Alman tarafı bu hal
karşısında mevcut kuvvetini da-
ha yerinde kullanmayı düşün-
ecek. Rusya tarafını daima te-
dafü vaziyette kalmaya «mah-
kûm» edeceğine hesap ettikten
sonra harbin diğer sahanelerinde
kendini «hâkim» kılmayı neti-
ceye varmak daha karlı bul-
acaktır. Rus - Alman cephesinde:

1 — Rus tarafı Alman tarafına
karşı müdafaada kalacak;
2 — Alman tarafı da Rus tar-
fına karşı kendini müdafa et-
mek üzere kuvvetli bir çember
vücude getirmiş olacak;
3 — Alman tarafı şarkta ken-
dini böyle «nisi» bir emniyet
tedis edebildikten sonra gözlerini
garp tarafına yani İngiltereye
çevirecektir.
İşte harbin bundan sonraki ön-
kişafında bu nokta yeniden can-
lanacak. İngiltereyi vurmadan,

Memlekette

İK DAM

İzmirde de ev
buhranı var !

İzmir, (İkdam) — İstanbulda
olduğu gibi şehrimizde de bir
kiraçlık ev buhranı baş göster-
miştir. Aylığı 25 - 30 liraya olan
evler 45-50 liraya yükselmiştir.
Bu fiyat artışı bir tarafa, ki-
raçlık ev bulunmamaktadır. Bu
sene yazlığı evlerini boşaltanların
çoğu evsiz kalmış-
lardır.

Şehrimizde bu sene bir miktar
yabancı misafir olarak gelmiş-
tir. Oteller, İzmir piyasasından
mübayaa için gelenlerle dol-
dur. Ev darlığının bilhassa his-
sedildiği yerler, Karşıyaka, Ko-
karyalı, Kordon civarlarıdır.
Geçen sene kışın İzmirde eşine
az rastlanan bir siddet olması,
halkı şimdiden onun kömür ha-
zırlamaya mecbur etmiştir. Fak-
kat, Etibank beyanname vermiş
olanlara bile kömür vermemek-
tedir.

GÜNÜN İÇİNDEN..

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İşe buhranının bu pratik
doktorları için, koca karışık bir
buhran, çapraz bir bilmececin
gözünden daha çetin ve yor-
gunluğa değici değildir.

Harıl harıl pratik çare arıyan
bu iktisat filozoflarına hakikati
söylerseniz, hakikatin bu kadar
pratik olmasına onlar herkesten
çok şaşacaklardır. Çünkü hak-
kat budur:

Bu deride pratik çare yoktur.
İşe buhranı dediğimiz ağır
için bir aspirin içat edilmiş de-
ğildir. Yorulmadan, birbirine
düşünmüş büyük meseleleri
birer birer ve hep birden ele al-
madan, büyük himmetler, yara-
tıcı gayretler sarfetmeden; sis-
temler, teşkilatlar, imkânlar ya-
ratılmadan; ilmin, tecrübenin ve
memleketin bütün takatleri se-
ferber edilmeden, tek pratik bir
çareyle bu derdin haline imkân
yoktur.

Olagaüstü bir buhranı yen-
mek için olağanüstü bir himmet
ister.

CREUSOT FABRİKASI

BOMBARDMANINDA ÖLENLER

Paris, 21 (A.A.) — Creusot fab-
rikaları bombardmanında ölenler
için yapılacak millî cenaze töreni
öğünün ikinci yarısında günü için tes-
bit edilmiştir.

Dünya Meseleleri

Çöl harbinde fen ve
teknğin yenilikleriAlmanlar çöl tanklarına buz dolabı
koydular. Asker Akrep, Yılan ve ze-
hirli haşerelerden nasıl korunuyor

Mısırın, daha doğrusu Libya-
nın kuzun kum çöllerinde
bir insan günde ne kadar ter-
ler ve ağırlığından ne kadar kay-
beder bir insan?

Bu sorunun cevabını bilmezseniz
hayret edersiniz. Die Vohe der-
günde çıkan bir yazıya göre, çöl-
ün kuzun güneş altında günde
15-16 litre su içilebilir ve bunun
hemen hemen hepsi ter halinde çı-
kar ve insan burada, eğer hareket
halinde olursa günde bir kilo kay-
bedebilir.

Ne müthiş rakam...

Fakat, teknik ve harbi, tabiatın
bütün gelişmelerine rağmen kazan-
mak gayret ve kararı, çölün cen-
nem güneşi altında insan vücudun-
un erimesine de mani olmuştur.

İlk tedbir olarak, Almanlar,

çöl harbi için yaptıkları tank-
lara ve zırhlı vasıtalarına, buz
dolapları, frijiderler, kuyumşurdu-
r. Motorları kışlatılabilen elektrikle
ışık ve akmışlıklarla olan bu
buz dolapları, aynı zamanda, se-
rin rüzgâr dalgası halinde zırhlı va-
sıtaların içini soğuk tutmaktadır.
Yıyıcıların ve tıccelerin soğuk
olması gibi çölde (sıcak bir üstün-
lük) olan bu soğuk depolama haray-
tadil emelleri, içineleleri için hare-
ket ve hareketin kudreti veren bir
enerji kaynağı olmaktadır.

Bu terip, okadar muvaffak olmu-
ştur ki, İngilizler sıcakta tatatsız
bir hale geldikleri zaman, kendileri
kadar sıcak kılme alınamış olan
Almanların büyük bir gevşeklik ha-
reket emellerini yadırgamışlar ve
hayret etmişlerdir. Fakat ele ge-
rilen bir Alman tankı ve bu husus-
ta gelen raporlar taktik edince
işin iç yüzü meydana çıkmıştır ve

bu terip, okadar muvaffak olmu-
ştur ki, İngilizler sıcakta tatatsız
bir hale geldikleri zaman, kendileri
kadar sıcak kılme alınamış olan
Almanların büyük bir gevşeklik ha-
reket emellerini yadırgamışlar ve
hayret etmişlerdir. Fakat ele ge-
rilen bir Alman tankı ve bu husus-
ta gelen raporlar taktik edince
işin iç yüzü meydana çıkmıştır ve

Gıda maddeleri fiatları çok
sıkı kontrol edilecek

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

yeler millî koruma kanununun
kendilerine verdiği geniş sa-
hiyetlerden de istifade ederek
mürakebe ve ihtikârın müdele-
le vazifesini daha esash şekilde
yapacaklardır.

2 — Bu mühim işin memle-
ket ölçüsünde ve hafif bir ni-
zamn dehlinde başlanılabileceği
için de belediyeler aralarında
sıkı bir iş birliği yapacaklardır.

Bu suretle, bilhassa müteahhil
mükâlatlardaki belediyeler min-
takalarında istihsal olunan mal-
ların makul fiyatlarını takdir
ve takip ederek bu fiyatları istih-
tîhlik merkezlerindeki beledi-
yelere muntazaman bildirecek-
ler ve aynı zamanda istihlâk
merkezlerindeki şehirlerden yük-
sek fiyatla mübayaa teklifleri
yapılıp yapılmadığını da takip
edeceklerdir. Diğer taraftan,
istihlâk merkezlerindeki beledi-
yeler de kendilerine bildirilmiş
olan menşe fiyatlarını esas ala-
rak herhangi bir malın bu esas
fiyatla mutad masrafları ve kâr
lâvesile satılıp satılmadığını
daimi surette kontrol edecek-
lerdir.

3 — Millî koruma kanununun
maddesi 32 inci maddesinin ya-
sak ettiği hareketler şunlardır:

Muhik sebep olmaksızın bir
malı yüksek fiyatlara satmak ve-
ya satışa arz etmek. Muhik se-
bebe olmaksızın mevcut malı sa-
tışa arz etmek. Muhik sebep
olmaksızın mevcut malı satış-
ına itina etmek. Mevcut malı
kaçırmak veya saklamak,
mevcut malı muvazaa yolu ile
elde çıkarmak, malları, piyasa-
da darlık veyahut fiyatlarla
yükseklik doğuracak derecede
mahut ellerde toplamak. Ti-
cari tezmül haricinde zincirleme
muamele yapmak, bir malı faz-
la fiyatla satmağa matuf her
hangi bir fiil ve harekette bu-
lunmak veya vesike tanzim ve
biledere istimal ederek fiyatları
yükseletmek maksadile propa-
ganda yapmak.

Belediyeler, kanun ile mene-
dilen bu hareketleri yapanları
takip etmekle beraber bu yolda

Hastanelerin

Bombalanması

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hücum etmişlerdir. Ameliyat
cadırı harap olmuştur. Yaralı-
lar ve sahhiye memurları ara-
sında kayıplar vardır. İngilizler,
bu suretle beyhümler hukuku
ihlâk hareketleri bile bile ve
insalığın en ipidâk kadelerine
alınmadan devam etmişlerdir.
Alman orduları başkomandan-
lığı bundan şu neticeyi çıkar-

Zorla işçi

(Başmakaleden devam)

zaffer bir Almanya vücut bul-
duğu takdirde Fransanın ne hal-
de bulunacağını da istiyerek ve-
ya istemiyerek işaret etmiş bu-
lunmaktadır. Yeni Alman niza-
mında ve Alman birliğinde
«müstakil memleketler», «müs-
takil milletler» vardır, fakat büt-
tün bunlar «Berlin»de tayin et-
tiği iş sahaları ve salâhiyet ö-
ğüleri içinde kalmaya ve yasa-
mıya mecburdurlar. Laval ve
temsil ettiği iktidar belki biraz
da oportünizme kaçarak bu şart
ve bu zihniyeti kabul etmiş hal-
dedir. Fakat, istilâ ve işgal altın-
daki Fransız milletinin ekse-
riyeti de böyle düşünüyor mu?

Görülen mukavemet tezahürü
bütün Fransızlar tarafından böy-
le düşünülmediğinin açık bir de-
lilidir. O halde, Fransa ve Fran-
sız milleti yeni bir buhranın ari-
şesindedir. Bu buhran belki Al-
manyayı geniş ölçüde bir tedhiş
ve tenkle sevkedecek, belki de
Fransız milletini ölüm pahasına
İsyan ve mukavemete ve fakat
millî birliğe ve «harp ruhunu»
çok geç kalmış olmakla bera-
ber henüz kavramıya. Bu it-
barla Fransadaki «gönül rızası»
ile olmadığın takdirde «zorla
işçi» temini yolundaki durum
müstakbel inkışafı bakımın-
dan çok dikkate şayan bir neza-
ket safhasına girmiş bulunuyor.
ŞÜKRÜ AHMED

Hes Meselesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

karşı bir protesto teşkil etmek-
tedir. Sonra, Britanya ve Ame-
rika hükümetlerinin, Rusyanın
maruz bulunduğu tazyiki hafif-
letecek bir askeri şarjına ha-
reketi yapmalarını dolayısıyla
Sovyetlerde husule gelen su-
kut hayatın ve tasvip etme-
mezliğini yeni bir âlemeti gibi
delâkile edilebilir.

Times gazetesi, eğer İngiliz -
Amerikan orduları müteahhidi
olan Sovyetlerle aynı safta Av-
rupa karasında faal bir müde-
deleye girmiş olsalar idi, Hes-
den behşedilemeyecek olduğunu
söylemektedir. Binaenaleyh bu
gazete, Hess'in şahsiyetinin e-
hemmiyeti olmadığını ve müte-
ahhidi arasında müzakere edi-
lecek asil mevzuun müteahhidi-
nin kararlarını müessir kılacak
tek strateji meselesi olduğunu
tahmin ediyor.

Times gazetesi, bu itibarla
Londra ile Moskova arasında
hastâ diplomatik sahada daha
faal bir işbirliği tavsiye etmek-
tedir. Gerçi ilk zaruri olan şey,
stratejinin birleştirilmesi, ikinci
zaruret, emniyetin ve Avrupa-
daki ikisadî inkışafın tanzimi
çin müşterek plânlar yapılması
olduğu söyleniyor.

HARİCİYE NAZIRININ
SÖZLERİ

Londra, 21 (N. P. D.) —
İngiliz hariciye nazırı B. Eden
bugün Avam kamarasında, Rus-
yanın İngiltereye Nazi Führer-
lerinden Rudolf Hess'in derhal
muahakemesi yapılması icap et-
tiği hususunda hiç bir teklifte
bulunmamış olduğunu söyle-
miştir. Bir gazetenin suatı üze-
rine Hess'in halen tıptı bir
harp esiri gibi muamele gör-
mekte olduğunu beyan olmuştur.

SES

SİNEMASINDA

Bu gece saat: 21 de
Sinema âleminin tanınmış
büyük sanatları:
KAY FRANCIS
ile güzel sanatlar
MILDRED COLES'in
tam bir abenkle yarattıkları
meraklı bir aşk ve
ihtiras romanı:

KADIN

Entrikaları

FETTAN BİR KADIN - BAŞ-
TAN ÇIKAN KIZ - ÇAPKIN
ZENGİNLER ve nihayet
YÜKSEK, TEMİZ BİR AŞK
Ayrıca: Walt Disney'n renkli
Miki Maus'u ile enteresan
bir jurnal.

SES: Beyoğlunda Şehir Tis-
yatrosunun eski komedi kı-
smında. Telefon: 49369

mak mecburiyetindedir ki hü-
kûmetin Cenvere mukavelen-
mesini muhafaza ve idamede
artık bir menfaati yoktur

TENKİTLER SİNEKLİ BAKKAL

Bir jürinin tetkikinden geçerek ilk san'at mükâfatı kazanan bu romanda görülen Türkçe, Gramer ve fikir hataları

(Dünkü nüshamızdan devam)

«Yine o izi takip etmele elele, omuz omuza, sırt sırta salıyayalara, sandallara indiler.»

Gördünüz mü? sırt sırta, vapurdan salıyayaya iniyorlar. Halbuki, insan, sırt değil, geminin darıcağı merdiveninden elele ve yan yana bile inemez. Denize düşmek için eğerafına tutunarak, dikkatle, ihtiyatla iner.

Sahife 140:
«Beyaz köpüklü, altın ışıltı, mavimsi sularda, birbirinin sırtından atlayarak, oynayarak bir alay yunus balığı geçti.»

Gelata ruhunun önünden, yunus balıkları birbirinin üzerinden atlayarak, oynayarak geçiyor. Yunus balıkları, dalıp çıkarak, sırtını göstererek geçer. Gelata ruhunun önünden böyle sürüyle yunus balığının bir birinin üzerinden atlayarak geçtiğini gören varsa, Allah aşkına söylesin.

Sahife 144:
«... Büyüklük benbe dudaklardan gızıl bir sına nübeti gibi atan bir ses.»

«Sına nübetinin atmış» ni hiç işitmiş mi? Nabız atar, kalb atar sına, sına nübeti atmaz. Bunu, atama, müellif atıyor olacak.

Sahife 152:
Peregrin, Sinekli bakkaldaki bulduğunu uşaklarına gelmiştir. Müellif anlatıyor:

«İlkâkının peyğamberi armış, kapısı aralıkt.»

İnen peyğamber değil, kupa olacak herhalde. Rasat otuz beş sene evve de Sinekli bakkalda, böyle inen stor kupa olacak bakkaldan olacakma pek aklı emmez. Bu dükkânın kupağı de tahta olması ve inmiş değil, ortumış veya kupağı bulmuş olması lazım.

Sahife 153:
«Hıyın bir poyraz fırtınası, bağdece kuru dalları birbirine çarpıp hissediyor, kapının önündeki çakılları karıştırıyor.»

Hos geldin poyraz fırtınası... çakıl taşlarını karıştırın poyraz fırtınasını da yeni duyuyorum.

Bu, fırtına filân değil, zulumba olacak. Bunu, zulumba da yapamaz hatı.

Sahife 156:
«Şuurunun altı tabakasında hâlâ Tevrik hanım.» Tahşessurunda demek istiycek her halde.

Sahife 160:
Boğazında bir yalının üst katında bir odanın penceresinden, Rabia, gözleri uzaklara dalgın, boğaza bakıyor... Bu aralık,

«Odanın üstünde rüzgâr saçakları, su borularını birbirine katıyor.» Müellifin rüzgârları, hep böyle vahşi, haşın... bir az evvel Sinekli bakkalda «kapının önünde çakılları karıştırıyor.» di; şimdi de, bir az daha asabılsız, «Saçakları, su borularını birbirine katıyor.

Sahife 171:
«Kumral, ince derisi yüzünün kenarlarına yapışmış gibi, gözlerinin dışkalarına kapıyor gibi...»

Mat, gıffat deri olur amma, kumral deri de nereden çıktı? Kumral, saç olur amma, deriyi bilmem.

Sahife 172:
«Gerçi kuzul ellerinde Guldandar hertesen eline gül suyu serpmek için eğiliyorlar.»

«Guldandar değil Gülbândandır. Sahife 183:
«Peregrini içinden: «Bu dejenere prens bizi daha ne kadar sofrada bulacaktır» diye içten homurdanıyordu.»

İlahi müellif. İçten homurdanmayı da nereden içt etti? Homurdanmak, konuşmanın anlaşılmasız bir şeklidir; cehdirdir.

Sahife 185:
Sinekli bakkalda dükkânın üstündeki edada Rabia, Râkım ve Penbe oturuyorlar. Rabia «permeklerini kızartır gibi istiknâ» yine müellifin meğbur poyraz fırtınalarından biri çıkıyor... bakalım, bu sefer ne yapıyor?

«B u u u, b u u u u, b u u u u! «Poyraz rüzgârının çıkışı. Birbirini ardınca daha çabuk, daha uzun hırlayıp gogen indiler. Çakıl taşları mutfağın kapısına dolu teneke gibi çarpıyor.»

Dikkat buyurunuz. Kapiya dolu teneke gibi çarpıp, Sahrayı kebirde rüzgârın önüne katılıp okside teğil eden kum taneleri değil, çakıl taşlarıdır. Korkarım, romanda, biraz daha ilerde bir poyraz fırtınası daha çıkarsa, kaldırım taşlarını söküp uçurmaya başlayacak. Matbaada, yazının burasına geldiğimiz zaman, bir arkadaş yanına geldi.

Yazan:

H. Ş. Bora

— Ne yapıyorsun? dedi. Harîr harîr, başını önüne eğmiş, çalışıyor. Bu ne harareti! yazı yazma. Arada sırada da güliyorsun kendi kendine... Yoksa, tozdukuyu musun?

Bu arkadaş, poyraz rüzgârının çıkışı okudum ve ne yazdığını, niçin güldüğünü anlatam.

O da güldü ve:
— Aman azalım, dedi. Böyle şeyler, aklı zarardır. Buna devam ederden, akıbetini tehlikeli görüyorum.

Bari, şu müellifin poyraz fırtınalarından bir hızla çıksa da, «Sinekli bakkal» ı elinden alıp uçursa, sen de rahat etsen, biz de...

Bu sırada, karşı masada oturan ve bizim muhavremiz dâimiyen başka bir arkadaş söz karıştı:

— Rüzgârın hızla öyle olmaz. Hızlı rüzgâr «Sinekli bakkal» ı onun elinden değil, Türk edebiyatı aleminde alıp uçurur. Bizim de, üstünümüz kalmaz.

— Siz de, artık, ileri gidiyorsunuz, diye cevap verdim. Buna gelinceye kadar, rüzgârın uçurucu eseri yok mu? Çooook! rüzgâr edebiyatı aleminde garip ve edebî kıymetli olmıyan eserleri uçursa, elimizde ne kalır ki? Birkaç tercümeyle parmakla sayılacak kadar az bir şey eser...

Bu bahsi uzatmayı hem manasız, hem de faydasız buldum.

— Ey, çocuklar, artık susun da biraz çalışın, dedim. Tekrar kalemle sarılıp yazmaya başladım.

Sahifeler çeviriyor, çeviriyorum. Sahife 217 deyiz. Yeni bir pasaja giriyoruz:

«Bilâl hızzırlıyas güldü evlendi. Rabia o sabah uşaklardan gelen darıcağı, zillî masâ sesleriyle uyandı.»

Bu düğün, gülden Zeynep Nazırı Selim paşanın kızı Mihri Hanımın düğünüdür. Zaman, Abdülhamid'in ölümünün otuz ve otuz birinci seneleridir arasıdır. Düğün, bir paşanın, Zeynep nazırı olan bir paşanın kızı evlenirken, meselâ Tatıos çiğendiğinin yahut Kemal memdudun saiz takımının ıncayı ahenk emesiyeli değil de, affederseniz, bir kipti düğünü gibî. Darıcağı ve zillî masâlarla ve hızzırlıyas güldü yapıyor.

Üstelik te, darbuka ve zillî maza-lar, sabah karandığında çalınmaya başlıyor. Zeynep nazırı bir paşanın şanına layık olması için de, bir düğünün böyle olması lazım tabii; değil mi?

Ne diyoruz? bu da, bundan evvel işaret ettiğimiz noktalar gibi, bu realist (!) romanın bir hususiyeti, bir orijinalitesi olacaktır.

Sahife: 217
Rabia'nın her tavri, cinsî tezahüratı olduğu yere, dört duvar arasının mahremiyetine hasrediyordu;

Evvelâ, cümlelerin gelişine ve nahiv kaidelerine göre «Mahremiyet»ne hasrediyor.» değil «mahremiyetine inhisar ediyor» olması lazım. Lâzım amma, bu lâzımlıkta da meselâ halledilmiş oluyor. Nahlîl hatayı tesbih ve tamir yetmiyor.

Rabia'nın her tavri, cinsî tezahüratı, olduğu yere, dört duvar arasının mahremiyetine inhisar ediyor.» demek meselâ halledilmiş oluyor.

Aman, şimdi bakın! Heta ve mânasızlık sılsilesinin heriküladeliğini, parladığını, burada gördün!

Sahife 221:
«Sokakın üstündeki ışıltı yolu bu gün ateş gibi, sokakın yanları, saçak altları daha loş, daha serin görünüyor. Sokakta hiç çocuk kalmamış, çeşmede geç kalınmış bir tek kadın var.»

Su kırık dökük, beceriksiz tarif ve tasvirde, meşhur Sinekli Bakkal söhnetine aklam karandığını söylemek üzere olduğumuzu anlatıyor.

Öyle ya; «Sokakın üstündeki ışıltı yolu bugün ateş gibi» yani, göz kalmaz. Bu, biraz da, ertesi günün lodosa olacağına delâlet eden bir etkimsi işaret. «Sokakta hiç çocuk kalmamış, çeşmede geç kalınmış bir tek kadın var.» Alâ! Mükemmel! Bu so-ketten de Rabia'nın kocası muhted Osmanlı efendi ve mahalle heyetli ihtiyarlığı müteahhüdünün Fehmi Efendi geçiyorlar. Bu da alâ! Gece-bilirler. Fakat, neredeyse gidiyorlar, gidiyor musunuz? Meselâ cuma namazına inmadınız mı? Öyleyse, beklem devam edelim!

«Nihayet köşeyi döndüler, mesol-din avlusuna geldiler. Sadırvanın etrafında birkaç kist abdest alıyordu.

Ötekilerin bazı (bu da ne mene lâf?) mendillerle, kollarını, ayaklarını kuruluyor, sonra kollarını indiriyor, papuçları ellerinde camie giriyorlardı. Avludaki tek ihtiyar cinarın gölgesi ta camie kadar salıyordu.»

Burada biraz duralım; müellifin tabiriyle (Mim) yapılmış, yahut balmumu konacak noktalar var. Akşam üstü, ortalık kararmış cuma namazına geliyorlar. Evvelâ, akşam vakti cuma namazı kılınmaz. Keza meselâ cuma namazı kılınmaz. Zira, müberrî yoktur ki, hıbe okusun. Sonra, meselâ avlusuna olmaz; hele sadırvanı, hiç! Salâtin camilerin bile bazılarında sadırvan yoktur. Ondan sonra «Avluda tek ihtiyar cinarın gölgesi ta camie kadar salı-nyor.» mus. Evvelâ, öğle zamanı ağacın gölgesi öbüne düşer. İbni Kemal, Yavuz Sultan Selâm için söyler der:

«Semsî asr idi, asrıda gemesine
«Zillî memdud olur zamanı kasır»

(DEVAMI YARIN)

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROSU
Saat 20,30 da
DRAM KISMI

KIŞ MASALI

Yazan: W. Şekspere
Türkçesi: Mehmet Erşin
KOMEDI KISMI

YALANCI

Yazan: Carlo Goldoni
Türkçesi: S. Moray
Cumartesi ve Pazar günleri
15,30 da matine

Her Çarşamba saat 14 de Çocuk Tiyatrosu

Perşembe günü saat 16,30 da tarihî matine.

Pazartesi günü Dram, salı günü Komedi tiyatroları kapalıdır.

ZAYI — Eminönü nüfus memurluğundan aldığımız nüfus hüviyet çizimimiz kayıptı. Yenilerini çıkaracağımızdan eskinizi hükmi yoktur.

Nehzat Demiray ve Lutfiye Demiray

Burdur Asliye Hukuk mahkemesinden:

Burdur Konağ mahallesinden Balikesirli Mustafa Taşalp kızı ve Cemil suç karısı Remziye Suç tarafından Urfanın Yayla kazasının Bazık nahiyesinde inukim olup eylevm ikametgâhı meğul bulunan Ezurumlu Mehmet oğlu Su mühidesi Cemil Suç aleyhine mahkememize açılan terke müstenit toğanma davasında müddealehyin ikametgâhının meğul bulunmamasından dolayı kendisine ilânen tebligat yapılması davacı tarafından istenilmekle mahkeme 6/10/1942 tarihine müsedif salı günü saat 11,45 şe talik edilmiş olduğundan mezkûr gün ve saatte hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde hakkındaki hukuk usulî muhakemeleri kanununun 308 inci maddesinin tatbik edileceği 1/9/1942 tarih ve 1969 sayılı Son Telgraf gazetesile ilân edildiği halde mumaileyh yine kelme-niş olduğundan mezkûr madde mucibince muhakemenin müddealehyin gıyabında yapılmasına ve muhakemenin 12/11/1942 tarihine müsadif perşembe günü saat 9 za tatbikine karar verilmiş olduğundan mezkûr gün ve saatte mahkemede hazır bulunması veya bir vekil göndermesi ve aksî takdirde muhakemeye kabul edilmeyeceği ve muhakemenin gıyabında cereyan edileceği tebligat makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (6144)

Sahibi: E. I. Z. Z. E. T. Neşriyat
Direktörü: Cevdet Karabilgin.
Basıldığı yer: «Son Telgraf»

AMERİKADAN MÜŞAHEDELER

Kayzerin Gemi Tezgâhlarında

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

edecek derin ve uzun bir kol, bir tamamlama havuzu açıyorlar. Martta inşaata başlıyorlar. Nisan'da kızaklar kuruluyor, Mayıs'ta bu işler bitmiştir. Haziran'da dört gemi, bir ay sonra yedi gemi kızığa konuluyor, bir ay sonra da on bir gemi kızıktadır. Eylülde ilk gemi denize indiriliyor. Bu kadar iş sekiz ayda başlıyor. Bundan sonra artık on bir kızak bir an boş kalmıyor. 16 Birinciteyinde 84 üncü gemi denize indiriliyor. İlk gemi 240 günde bittiği halde şimdi 33 veya 35 günde bitirilecek sefere çıkıyor. Geminin denize indirilmesi 14 gün, tamamlanması 14 gün, tecrübeleri vesaire 5 gün sürüyor. Biz fabrikaya girerken amele ekibi değişiyordu. On beş bin işçi başlarında çelik kasketler olduğu halde kışaklar atölyelerden çıktılar, otomobillerine ve büyük otobüslere hücum ettiler. Tezgâh başında bekleyen ikinci ekip bir saniye kaybetmeden işe başladı. Amelinen 3000 tanesi kadındır, çoğu elektrik kaynağı yapmaktadır. Zaten on binlerce amele vardır. Sene sonuna kadar 75 bin amele daha getirmeye hazırlanıyorlar. Yeni amele mektepte iki haftadan iki aya kadar ders görüyorlar. Bir tersanede Eylülde 14 gemi kızığa koymuşlar, 11 tane teslim etmişlerdir. 1942 sonunda inşa ettikleri gemi 150 tane olacaktır. Bu tersanelerin sahibi olan Kayzer evvelce gemi yapmış değildi. Kendisi müdencidir, harpten sonra gemi yapmaya başlamıştır. İnşaata memur Amiral Oneseixteight günde bir gemi yapıldığını söylediği zaman Kayzer ben 80 günde yaparım ve istediğim kadar işçi verirsiniz hergün bir gemi indiririm, demiş ve böylece işinada bindirmiştir. Bir müddet önce Ruzvelt, fabrikasını ziyaret ettiği zaman 10500 tonluk bir gemiyi kızığa koymuş 10 gün sonra Ruzvelt dönüştü geminin indirme merasiminde hazır bulunmuş. Bu gemiyi 14 buçuk günde teslim etmiş. Bu bir rekor değil, bir «ir'at mucizesidir.

Kayzerin tersanesinde 10500 tonluk bir geminin denize indirme töreninde bulunduk. Merasim sade fakat güzeldi. Bir gün evvel hayli eksik olan gemi 12 saat içinde ikmal edilmiş ve donanmıştı. Fabrikasının bir çok muhafızından sesi güzel dört tanesi Amerikan marşını okudular. İşçiler tarafından gemiyi indirme merasimine riya-set etmek üzere seçilmiş olan ihtiyar bir işçinin refikası ailesi ve davetiler geminin provasının kızakın üstüne toplanmışlardı. Nuhuklar söylendi. Gemiye tutan son çelik potrel kesildi. İhtiyar kadın şampanya şişesi-

ni geminin başına çarparak patlatı. Gemi kayıp denize indi. Törenden sonra fabrika davetlilere sade bir ziyafet verdi. Her kes kendi yemeğini kend alıp masasında yedi. Muhafızlar, güzel şarkılar söylediler. Fabrika ihtiyar kadına gülmüş bir kutu içinde şampanya şişesinin kırıklarını ve kırılan parçalarını bir hatıra olarak hediye etti. Bu ihtiyar bayan ve ailesine ve rifet çiçekler ve buketlerin üzerinde birçok pul vardı. Meselâ kadına bir orkide ile 50 kadar pul vermişlerdi. Bu pullar elli çiçeğin bedeli idi.

Ve bu pulların hasılatı harp masraflarına tahsis edilmişti. Güzel, usul değil mi? Gemi immeden evvel bir papas dua etti. Bu papas resmi değilmiş ve her gemiyi indiren adamın dinine mensup olmuştuk. Bazan törene riya-set eden yahudi oluyor. O zaman haham dua ediyormuş. Bunlar geminin ve içindekilerin selâmeti ve sulha hürmet temeni niş şekildedir. Hemen her gün denize indirilen bu gemilerden birini gezdik. Sefere çıkmak üzere hazırlanıyordu. Hayret edilecek kadar sağlam ve itinalı yapılmıştı. Makinesi bu harla işliyor tek uskurubdur. Mürettebatının rahatsız çok itina edilmiştir. Kameraları, yatakları yolcu vapurlarından geniştir. Et, balık ve cephaneye için üç tane büyük soğuk hava deposundan başka salonlarında buz dolapları vardır. Güvertesi ve sandalları, motörbotu hep de mır, müteaddit bölmeleri sayesinde topil isabetine karşı dayanıklıdır. Bir tanesi beş topil yedekten sonra zor batmıştı. Amerika tersaneleri şimdi günde üç gemi indirmektedirler. Bu son had değildi. Kayzerin fabrikasından üçü bu şehir ve civarındadır. 14 kızaklı ikinci bir fabrikasını daha gezdik.

Binlerce evli ve amele alacak bir Kayzer şehri yapıyor. Akşama kadar otomobile bu garp sahil şehrinin ve civarını gezdik. Bu da o zamanlar arasında sayfiyelerle dolu çok güzel ve zengin bir şehir.

Abidin DAVER

İsparta'da Gülyağıcılık

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.

İsparta, (İkdam) — Gülyağı fabrikamızı bu seneki kampanyası iyi bir netice ile kapanmıştı. Fakat, ihracat yapılamamaktadır. Gülyağımızın başlıca müşterisi, Fransa, İtalya, Almanya ve Amerika idi. Şimdi İtalya ve Fransaya, Bulgaristana vermektedir. Bu sene Atabey nahiyesinde tesis edilen fidanlıkardan yüksek randımanlı mahsul alınmıştır.